

Beelden van de Samenleving

Visie op informatiegestuurd cameratoezicht in een
netwerksamenleving

Raad van Hoofdcommissarissen

Strategische Beleidsgroep Publiek-Private-Samenwerking

Portefeuillehouder PPS en Intelligence

© 2008 vts Politie Nederland, all rights reserved.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, op geautomatiseerde wijze opgeslagen of openbaar gemaakt in enige vorm of op enigerlei wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de voorziening tot samenwerking Politie Nederland (vts Politie Nederland).

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, scanning, or otherwise, without the prior written permission of the "voorziening tot samenwerking Politie Nederland (vts Politie Nederland)".

Uitgegeven door: vtsPN, Nederlands Politie Instituut

Informatie:

Contactpersoon:

Telefoon:

E-mail:

**Samenstelling en
redactie:**

Versie: februari 2009

Status: Concept

Voorwoord

De politie staat midden in een netwerksamenleving. In een netwerksamenleving zijn sociaal-organisatorische, infrastructurele en virtuele netwerken onlosmakelijk met elkaar verbonden. De veranderende samenleving stelt hoge eisen stellen aan de politie vooral ten aanzien van informatiehuishouding, coördinatie en samenwerking.

Dit vraagt om het doorontwikkelen van verschillende concepten zoals informatiegestuurde politie- en veiligheidszorg, nodale oriëntatie en Tegenhouden.

Aan deze doorontwikkeling kan met behulp van cameratoezicht een aanzienlijke impuls worden gegeven en daarmee aan een ketengerichte bestrijding van onveiligheid. Met publieke en private partners zoekt de politie nadrukkelijk samenwerking in ketens en netwerken. Het bijdragen aan veiligheid is tenslotte niet alleen een verantwoordelijkheid van de politie, maar van de (netwerk)samenleving als geheel.

De politie streeft ernaar informatie een grotere rol te laten spelen bij cameratoezicht. Hierdoor kán het politieoptreden effectiever dienstbaar worden gemaakt aan de bestrijding van onveiligheid. De doeltreffendheid en doelmatigheid van cameratoezicht in een netwerksamenleving is immers sterk afhankelijk van de wijze waarop politie en ketenpartners informatie kunnen analyseren, uitwisselen en wegzetten in opvolgingsacties.

Zo ver is het echter nog niet; het publieke en private cameratoezicht vertoont tot op heden onvoldoende professionaliteit en samenhang om effectief te zijn.

Daarnaast neemt het gebruik van intelligente cameratoepassingen door publieke en private partijen toe, waarbij bijvoorbeeld waarnemingen en registraties van personen en voertuigen worden vergeleken met uiteenlopende databestanden.

De vraag die zich aandient is waar straks de grens ligt. De zoektocht naar voor veiligheid waardevolle data en de mogelijkheden die de techniek hierbij levert, brengt het risico dat ongebreidelde grote hoeveelheden (en vaak onnodige) informatie wordt verzameld en gekoppeld. Dit is vanuit privacyoogpunt onwenselijk.

De Raad van Hoofdcommissarissen ziet het als een belangrijke taak van de politie om hierin te adviseren en zodoende een professioneel, verantwoord en samenhangend gebruik van cameratoezicht te waarborgen. Het richtinggevend kader van de Commissie Brouwer voor een zorgvuldige omgang met persoonsgegevens zal hierbij betrokken worden.¹

Deze visie vormt het startpunt van een proces, waarbij de politie richting geeft aan haar taak en rol bij het bereiken van een succesvolle organisatie van informatie die ons ter beschikking staat via publiek én privaat cameratoezicht.

Portefeuillehouder Publiek-Private-Samenwerking en Intelligence
Raad van Hoofdcommissarissen

¹ Commissie Brouwer, GEWOON DOEN, beschermen van veiligheid en persoonlijke levenssfeer, Ministerie van Binnenlandse zaken, Den Haag januari 2009

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1. Inleiding	7
1.1 Aanleiding.....	7
1.2 Informatiegestuurd cameratoezicht.....	8
1.3 Doel visie.....	8
1.4 Leeswijzer	8
1.5 Opdrachtverstrekking.....	8
2. Strategische kaders	9
2.1 Inleiding.....	9
2.2.1 Signaleren en adviseren.....	9
2.2.2 Gebiedsgebonden werken: nodale oriëntatie.....	9
2.2.3 Informatiegestuurde politiezorg (IGP).....	10
2.2.4 Nationale intelligence model.....	10
2.2.5 Programmasturing als adequaat middel tot samenwerking in PPS.....	11
2.2.6 Tegenhouden.....	12
3. Ontwikkelingen en knelpunten	13
3.1 Juridische vormen van cameratoezicht.....	13
3.2 Ontwikkelingen in de toepassing van cameratoezicht.....	14
3.3 Drie vormen van cameratoezicht.....	15
3.3.1 Statisch cameratoezicht (achteraf uitkijken).....	15
3.3.2 (Re)actief cameratoezicht (live uitkijken).....	15
3.3.3 Proactief cameratoezicht (intelligente analyse en koppelingen).....	16
3.4 Knelpunten (juridisch, technisch, organisatorisch en politiek-bestuurlijk).....	16
3.4.1 Juridische knelpunten.....	16
3.4.2 Technische knelpunten.....	17
3.4.3 Organisatorische knelpunten.....	18
3.4.4 Politiek-bestuurlijke knelpunten.....	19
3.5 Tot slot.....	19
4. Uitgangspunten voor beleid	20
4.1 Inleiding.....	20
4.2 Regie.....	21
4.2.1 Strategisch niveau.....	21
4.2.2 Tactisch niveau.....	21
4.2.3 Operationeel niveau.....	22
4.3 Professionaliteit.....	23
4.4 Standaarden.....	23
4.4.1 Juridische standaarden (hybride gebieden).....	23
4.4.2 Technische (open) standaarden.....	25
4.4.3 Organisatorische standaarden.....	26

4.5 Samenwerking en samenhang..... 27
4.6 Informatiepositie: sturing en uitwisseling..... 27

5. Conclusie en aanbevelingen.....29
5.1 Conclusie.....29
5.2 Aanbevelingen..... 31

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De Raad van Hoofdcommissarissen (RHC) vindt het noodzakelijk én wenselijk om een visie op informatiegestuurd cameratoezicht te ontwikkelen.

Het is noodzakelijk omdat politiewerk in belangrijke mate informatiegestuurd is.

Waarneming en het verzamelen van informatie vormen niet alleen de grondslag voor het dagelijkse opereren van de politie op lokaal niveau (lokale oriëntatie), maar ook voor analyse en veredeling van informatie op knooppunten van infrastructurele netwerken (nodale oriëntatie).

Het is wenselijk omdat cameratoezicht meer resultaat kan opleveren wanneer de kwantiteit en kwaliteit van de informatiehuishouding is afgestemd op het verzamelen, verwerken analyseren (veredelen) en uitwisselen van informatie tussen publieke en private partijen. Dit bepaalt in belangrijke mate de effectiviteit en efficiency. De onderstaande situaties die zich dagelijks voordoen maken duidelijk dat er nog een lange weg te gaan is.

Een vechtpartij begint in een winkelcentrum en verplaatst zich naar buiten. Een man wordt neergestoken op een stationsplein en de dader rent het station in. Een drugsrunner scheurt met zijn snelle auto door de binnenstad en probeert aan de politie te ontkomen door een bedrijventerrein op te vluchten. Er vindt een snelkraak op een bedrijventerrein plaats en de criminelen rijden de snelweg op. Twee personen tonen bijzonder veel interesse in een aantal vrachtwagens dat geparkeerd staat op een bedrijventerrein en duiken een half uur later op bij een truckparking langs de snelweg, weer met een bijzondere aandacht voor vrachtwagens.

Op alle hierboven beschreven locaties vindt cameratoezicht door publieke of private partijen plaats en worden incidenten direct waargenomen. De politie kan in de meeste gevallen niet direct integraal over de beelden beschikken waardoor kostbare tijd wordt verloren. Anders geformuleerd: er is geen sprake van synergie waarbij, onder operationele regie van de politie, flexibel overgeschakeld kan worden van private camera's naar publieke camera's en vice versa.

Vanuit het oogpunt van criminaliteitsbestrijding beschouwt de RHC deze situaties als suboptimaal. Het toont aan dat gemeente, politie en andere publieke en private organisaties de bestrijding van onveiligheid veelal organiseren vanuit de eigen verantwoordelijkheden en domeinen, zonder een verbinding op samenhangend niveau te realiseren.

1.2 Informatiegestuurd cameratoezicht

De RHC ziet daarom een belangrijke rol weggelegd voor het concept *informatiegestuurd cameratoezicht*.

Informatiegestuurd cameratoezicht richt zich (in tegenstelling tot andere vormen van cameratoezicht) niet alleen op het verzamelen en verwerken van informatie, maar ook op het analyseren (veredelen) en uitwisselen van deze informatie met publieke én private partners.

Dit betekent dat informatierelaties worden aangegaan en dat operationeel wordt samengewerkt met veiligheidspartners om een professionele en samenhangende vorm van informatiegestuurd cameratoezicht te ontwikkelen.

1.3 Doel visie

De visie heeft tot doel:

1. Aan te geven welke ontwikkelingen de RHC op het vlak van cameratoezicht ziet en hoe de politie zich ten opzichte daarvan positioneert.
2. Uitgangspunten te formuleren voor beleid en uitvoering daarvan voor het concern Nederlandse politie waarvan de opbrengst dient te zijn professionaliteit en samenhang te vergroten ten aanzien van het huidige en toekomstige cameratoezicht (en de daaruit voortvloeiende informatiestromen) door publieke en private partijen.

1.4 Leeswijzer

De bovenstaande doelen worden in de navolgende hoofdstukken uitgewerkt. In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de strategische kaders die van belang zijn voor de visie. Daarna volgt in hoofdstuk 3 een toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen en knelpunten die samenhangen met cameratoezicht. Hoofdstuk 4 schetst vervolgens de uitgangspunten voor beleid. De visie wordt afgesloten met conclusie en aanbevelingen in hoofdstuk 5.

1.5 Opdrachtverstrekking

Deze visie is tot stand gekomen in opdracht van de portefeuillehouder PPS (publiek-private samenwerking) binnen de RHC.

2. Strategische kaders

2.1 Inleiding

Deze visie op informatiegestuurd cameratoezicht kan niet los gezien worden van de strategische kaders waarbinnen Politie Nederland acteert. De visie en de hieruit voortkomende voorziene taak en rol van de politie vormen een uitwerking van landelijke beleidskaders zoals Politie in Ontwikkeling (PIO)² en Tegenhouden Troef³.

2.2.1 Signaleren en adviseren⁴

Signaleren en adviseren is een expliciete taak van de politie. Signaleren en adviseren impliceert dat de politie aangeeft waar bestuur, OM en partners in haar optiek een bijdrage zouden kunnen en moeten leveren aan het reduceren van onveiligheid.

De RHC zet in deze visie in op het meer structureel signaleren en adviseren van het bestuur en andere handhavinginstanties en het aanbrengen van relaties tussen voorheen gescheiden informatiebronnen en besluitvorminglijnen.

2.2.2 Gebiedsgebonden werken: nodale oriëntatie⁵

Sociale processen worden steeds meer bepaald door stromen van mensen, goederen, geld en vooral informatie (het stromenland). Dit geldt ook voor onwenselijke processen zoals criminaliteit en terreur.

De gebiedsgebonden (fysieke) leefomgeving met belangrijke plaatsen zoals de wijk, de stad, de 'marktplaats' en andere ontmoetingsplaatsen (de leefruimte) wordt in toenemende mate beïnvloed door het stromenland. De wisselwerking tussen de leefruimte en stromenland is in toenemende mate bepalend voor het karakter van onveiligheid, en biedt tegelijkertijd aanknopingspunten voor de bestrijding daarvan.

Dit aanknopingspunt ziet de politie in de infrastructuur, waarover de stromen zich bewegen. Deze infrastructuur kan worden onderverdeeld in verschillende niveaus:

- Intrastedelijke infrastructuur (bijvoorbeeld doorgaande routes in de stad);
- Interstedelijke infrastructuur (weg-, water- en railverbindingen);
- Internationale infrastructuur (het Europees verbindingennet, internationaal luchtverkeer);
- Virtuele infrastructuur (bijvoorbeeld datacommunicatienetwerken).

Mensen, goederen, geld en informatie verplaatsten zich van plaats naar plaats gebruikmakend van infrastructuur.

² Projectgroep Visie op de politiefunctie, *Politie in ontwikkeling, Visie op de politiefunctie*. RHC, Den Haag 2005

³ Projectgroep Opsporing-2, *Tegenhouden troef. Een nadere verkenning van Tegenhouden als alternatieve strategie van misdaadbestrijding*, RHC, november 2003

⁴ Projectgroep Visie op de politiefunctie, *Politie in ontwikkeling, Visie op de politiefunctie*. RHC, Den Haag 2005

⁵ Projectgroep Visie op de politiefunctie, *Politie in ontwikkeling, Visie op de politiefunctie*. RHC, Den Haag 2005

Het aangrijpingspunt voor de politie ligt daar waar de stromen over de infrastructuur samenkomen op knooppunten van infrastructurele netwerken (nodes)⁶.

In de werkzaamheden op deze knooppunten richt de politie zich vooral op het verzamelen van informatie en het uitvoeren van controles. Technische hulpmiddelen (zoals ANPR⁷) maken het vervolgens mogelijk om meer 'intelligente'⁸ controles uit te oefenen die gericht zijn op het identificeren van potentiële en actuele bedreigingen van de veiligheid. Voor de politie biedt dit mogelijkheden om crimineel gedrag transparant te maken.

2.2.3 Informatiegestuurde politiezorg (IGP)⁹

Gegevens en informatie moeten leiden tot sturing op strategisch niveau voor het formuleren van beleid op het gebied van misdaadbestrijding en sturing op tactisch niveau ten aanzien van het maken van concrete keuzes in onderzoeken. De kwantiteit en kwaliteit van de informatiehuishouding bepalen in belangrijke mate haar effectiviteit en efficiency. IGP vormt de basis voor de gerichte aanpak van hotspots. Door de ontwikkelingen op het gebied van plaatsen, delicten, groepen en tendensen voortdurend te monitoren met behulp van informatiegestuurd cameratoezicht zoals proactief (intelligent) cameratoezicht¹⁰ worden afwijkingen ten opzichte van het normale patroon snel gesignaleerd en kan hierop proactief worden ingespeeld. Dit zijn cruciale elementen die bepalend zijn voor een informatiegestuurde benadering van cameratoezicht.

2.2.4 Nationale intelligence model¹¹

Het nationale intelligence model is het samenhangende stelsel van informatieknooppunten, sturende en uitvoerende eenheden, functionerend binnen de kaders van het bevoegd gezag. Het model vormt de informatievertaling van PIO; het geeft aan op welke wijze de politie wil gaan sturen met informatie.

De sturing op veiligheidsinformatie dient plaats te vinden op drie informatieknooppunten: Districtsinformatieknooppunten (DIK), Regionale informatieknooppunten (RIK) en nationaal informatieknooppunt (NIK). Via de lijnen tussen de informatieknooppunten vindt sturing op uitvoering van de intelligence agenda en informatiecoördinatie plaats.

De informatieknooppunten zijn verantwoordelijk voor de totstandkoming van veiligheidsproducten en werken met gestandaardiseerde producten en processen.

Informatiegestuurd cameratoezicht maakt het mogelijk om op alle niveaus te sturen op basis van realtime veiligheidsbeelden.

6 Projectgroep Visie op de politiefunctie, Politie in ontwikkeling, Visie op de politiefunctie. RHC, Den Haag 2005

7 Automatische kentekenherkenning

8 Meer efficiënt en effectief

9 Projectgroep Visie op de politiefunctie, Politie in ontwikkeling, Visie op de politiefunctie. RHC, Den Haag 2005

10 Door intelligente software en koppelingen met (politie)bestanden kan aan beeldmateriaal 'waarden' worden toegekend en proactief worden gehandeld

11 Strategische beleidsgroep intelligence, Waakzaam tussen wijk en wereld, Nationaal Intelligence Model, Sturen op en met informatie, 2008

Het dient informatieknooppunten te ondersteunen in het verzamelen, verwerken, analyseren (veredelen) en uitwisselen van informatie.

Daarbij gaat het niet alleen om informatie over locaties, delicten en daders maar ook over knooppunten van goederen-, mensen-, geld- en informatiestromen. Deze gevalideerde informatie wordt gepresenteerd op knooppunten waarin informatie van politie, overheid en andere veiligheidspartners samenkomen. Informatiegestuurd cameratoezicht stelt de politie in staat om verbanden te leggen en informatie in de context te interpreteren

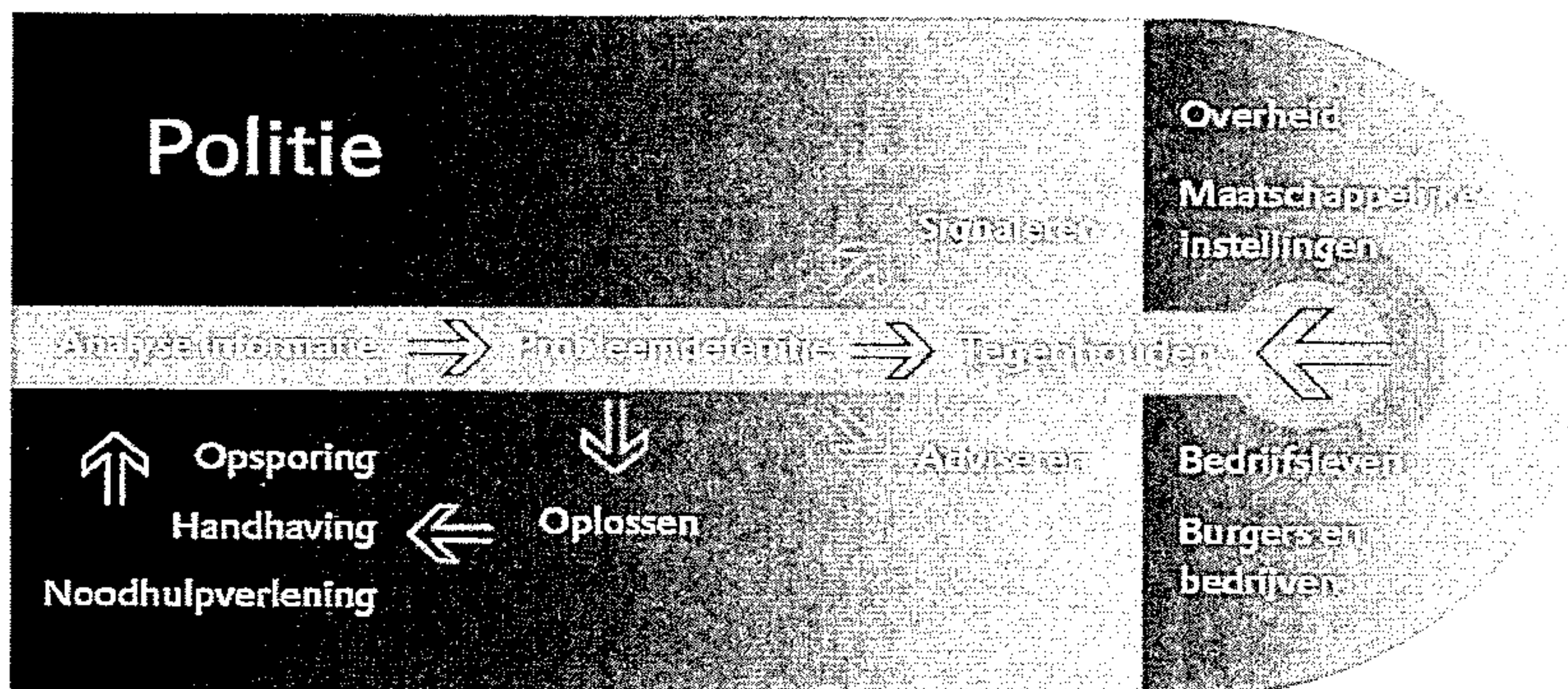
2.2.5 Programmasturing als adequaat middel tot samenwerking in PPS¹²

De politie vormt binnen het veiligheidsbeleid een essentiële schakel op grond van haar toegevoegde waarde voor het reduceren van onveiligheid. Echter, ook andere partijen nemen delen van de politiefunctie voor hun rekening. Voor zover dit (dreigende) overlap van werkterreinen tot gevolg heeft, leidt dit tot vragen van afbakening, of tot vragen over hoe aansluiting te vinden bij deze partijen. De politie ziet programmasturing als een adequaat middel om samenhang in het veiligheidsbeleid te organiseren tussen de politie en de verschillende partners van de politie. De genoemde samenhang is noodzakelijk, aangezien cameratoezicht in veel gevallen de verantwoordelijkheid is één partij die deze vorm van toezicht strikt beperkt tot het eigen domein. Een grotere bereidheid tot samenwerking voorkomt ook dat te vaak opnieuw een wiel moet worden uitgevonden.

¹² Projectgroep Visie op de politiefunctie, Politie in ontwikkeling, Visie op de politiefunctie. RHC, Den Haag 2005

2.2.6 Tegenhouden

In 'Tegenhouden'¹³ geeft de politie antwoord op de vraag, wat de samenleving moet doen op het gebied van criminaliteitspreventie. Anders geformuleerd: welke bijdrage kunnen de overheid, het bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en burgers leveren bij het voorkomen van misdaad, al dan niet in onderlinge afstemming met de politie. In het onderstaande model wordt Tegenhouden schematisch weergegeven.

Figuur 1 Tegenhouden¹⁴

Op basis van de informatie die de politie (binnen de wettelijke kaders) middels informatiegestuurd cameratoezicht kan verzamelen, verwerken, analyseren (veredelen) en uitwisselen tussen publieke en private partijen ontstaat de kans om effectief inhoud te geven aan het proces Tegenhouden.

¹³ Projectgroep Opsporing-2, *Tegenhouden troef. Een nadere verkenning van Tegenhouden als alternatieve strategie van misdaadbestrijding*, RHC, november 2003

¹⁴ Projectgroep Visie op de politiefunctie, *Politie in ontwikkeling, Visie op de politiefunctie*. RHC, Den Haag 2005

3. Ontwikkelingen en knelpunten

De RHC constateert een aantal belangrijke ontwikkelingen en knelpunten die samenhangen met de toepassing van cameratoezicht.

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de juridische vormen (3.1), de ontwikkelingen (3.2, 3.3) en de juridische, technische, organisatorische en politiek-bestuurlijke knelpunten (3.4).

3.1 Juridische vormen van cameratoezicht

Cameratoezicht kan voor verschillende doeleinden worden ingezet. Afhankelijk van het doel en wie verantwoordelijk is voor het cameratoezicht, is momenteel verschillende wet- en regelgeving van toepassing.

Doel

Handhaving van de openbare orde, waaronder ook de algemene bestuurlijke voorkoming van strafbare feiten valt die invloed hebben op de orde en rust in de gemeentelijke samenleving

Subdoelen:

- preventie van criminaliteit en overlast
- opsporing en vervolging van strafbare feiten
- het versterken van toezicht en handhaving
- effectievere inzet van politie, andere hulpdiensten en particuliere veiligheidszorg

Handhaving (kortstondig) van de rechtsorde bij rellen, grootschalige ordeverstoringen en evenementen

Opsporing en vervolging van strafbare feiten

Bewaking van personen, gebouwen, terreinen en zaken

Handhaving van de openbare orde (artikel 151c) en/of bewaking van personen, gebouwen, terreinen en zaken (Wbp) waarbij gebruik gemaakt wordt van particuliere camera's en/of waar cameratoezicht met particulieren wordt uitgevoerd

Wetgeving

- Artikel 151c Gemeentewet
- Wet politiegegevens (artikel 8/9)
- Artikel 2 Politiewet
- Wet politiegegevens (artikel 8/9)
- Wetboek van strafvordering artikel 126g/o,141
- Artikel 2 Politiewet
- Wet politiegegevens (artikel 8/9)
- Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp)
- Wet politiegegevens (artikel 8/9) bij PPS op basis van artikel 151c
- Wbp bij PPS op basis van Wbp of Wet politiegegevens (artikel 8, 9) indien de beelden worden gebruikt t.b.v. opsporing en vervolging van strafbare feiten

Figuur 2 Juridische vormen van cameratoezicht ¹⁵

15 P. de Leeuw, Juridisch kader Cameratoezicht, Politie Midden en West Brabant, 2009

3.2 Ontwikkelingen in de toepassing van cameratoezicht

De vraag naar cameratoezicht is de laatste jaren sterk toegenomen. Inmiddels zet bijna een kwart (23%) van de gemeenten cameratoezicht in op openbare plaatsen. Cameratoezicht op openbare plaatsen wordt vooral toegepast in stadscentra, uitgaansgebieden en in winkelgebieden.¹⁶

Het doel waarvoor cameratoezicht wordt ingezet, varieert per gemeente; van het verminderen van overlast tot het tegengaan van geweldsdelicten en criminaliteit of het identificeren van verdachten die betrokken zijn bij strafbare feiten. Ook speelt het vergroten van het veiligheidsgevoel van burgers een belangrijke rol.¹⁷

Daarnaast is er een grote verscheidenheid te zien in de wijze waarop beelden worden uitgekeken, opgeslagen en beheerd.¹⁸

Bovendien neemt het gebruik van intelligente cameratoepassingen zoals bewegings- en geluidsdetectie, gezichts- en kentekenherkenning toe. Iets meer dan een derde (36%) van de gemeenten maakt gebruik van dergelijke technieken.¹⁹

Het gebruik van intelligente cameratoepassingen biedt belangrijke voordelen boven de standaard technieken. Als bijvoorbeeld bewegingsdetectie wordt gebruikt, hoeven gebieden waarin geen beweging plaatsvindt, niet meer te worden waargenomen door de observant. Dit verkleint de kans dat een incident wordt gemist. Daarnaast vindt er een professionele doorontwikkeling plaats in cameratoepassingen zoals ANPR, MMS²⁰ en mobiele camera's die bevestigd zijn aan personen en voertuigen.

De toepassing van cameratoezicht heeft de afgelopen jaren eveneens een grote vlucht genomen in de private sector²¹. Privaat cameratoezicht gericht op de beveiliging van eigendommen of personen is niet meer weg te denken. Dagelijks wordt men geconfronteerd met camera's in en rond winkels, banken, tankstations enzovoorts. Ook hier neemt het gebruik van intelligente cameratoepassingen toe²².

16 S. Dekkers/S.C.E.M. Hissels, Cameratoezicht op openbare plaatsen Tweemeting, Onderzoek uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Regioplan, Amsterdam mei 2008, publicatienummer 1651.

17 S. Dekkers/S.C.E.M. Hissels, Cameratoezicht op openbare plaatsen Tweemeting, Onderzoek uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Regioplan, Amsterdam mei 2008, publicatienummer 1651.

18 S. Dekkers/S.C.E.M. Hissels, Cameratoezicht op openbare plaatsen Tweemeting, Onderzoek uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Regioplan, Amsterdam mei 2008, publicatienummer 1651.

19 S. Dekkers/S.C.E.M. Hissels, Cameratoezicht op openbare plaatsen Tweemeting, Onderzoek uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Regioplan, Amsterdam mei 2008, publicatienummer 1651.

20 Pilot Foto GSM Rotterdam Rijnmond. Met behulp van deze toepassing is het mogelijk dat de burgers beeldmateriaal (o.a. foto's van plegers van vernielingen) via MMS versturen aan de politie (Politie Servicecenter).

21 Exacte gegevens zijn door gebrek aan onderzoek onbekend

22 Denk hierbij aan experimenten met gezichtsherkenning in de Rode Winkel in Utrecht en het ADO Stadion in Den Haag.

Daarnaast groeit het aantal publiek-private samenwerkingsverbanden. Het gaat daarbij om PPS-concepten waarbij publieke en private camerabeelden gecentraliseerd, maar gescheiden worden bekeken in (regionale) cameratoezichtcentrales. Het RTR (Regionale Toezicht Ruimte) concept van de politiekorpsen Brabant Zuid Oost en IJsselland is hiervan een goed voorbeeld.

3.3 Drie vormen van cameratoezicht

In de toepassing van cameratoezicht door publieke en private partijen is globaal een onderscheid te maken in drie vormen: statisch cameratoezicht (achteraf uitkijken), (re)actief cameratoezicht (live uitkijken) en proactief (intelligent) cameratoezicht (intelligente analyse en koppelingen).

3.3.1 Statisch cameratoezicht (achteraf uitkijken)

Bij deze vorm van cameratoezicht worden alleen beelden opgenomen die achteraf, wanneer er iets is gebeurd, bekeken. Een derde (33%) van de gemeenten met cameratoezicht bekijkt de beelden uitsluitend achteraf in geval van incidenten²³. Veel private camera's (bij banken, benzinestations enzovoorts) worden op deze wijze gebruikt.

3.3.2 (Re)actief cameratoezicht (live uitkijken)

Bij (re)actief cameratoezicht wordt een (een selectie van) beelden 'live' bekeken en veelal digitaal opgeslagen. Ruim tweederde (77%) van de gemeenten met cameratoezicht slaat de beelden digitaal op²⁴. Bij een calamiteit kunnen de beelden (in een aantal gevallen) voor beoordeling direct worden doorgeleid naar door de politie en vindt er inzet plaats.

Opgeslagen beeldmateriaal kan achteraf bij een opsporingsonderzoek worden gebruikt. Dit cameratoezicht is overwegend reactief van aard en vindt momenteel veelal plaats bij cameratoezicht op openbare plaatsen in het kader van handhaving van de openbare orde.

Wisselvorm

Mede naar aanleiding van het convenant 'alarmverificatie' tussen de politie en beveiligingsbranche is een tussenvorm tussen statisch en reactief gebruik van camera's ontstaan. Bij deze tussenvorm kan een (inbraak)alarm door de Particuliere Alarmcentrale (PAC) een beeldverbinding worden gelegd met camera's in het alarmobject en kan er 'live' gekeken worden wat er aan de hand is.

Bij 'achteraf en live uitkijken' is de betrokkenheid van de politie vooral reactief. Het betreft het beoordelen van situaties (bijvoorbeeld beelden van een vechtpartij) en het herkennen en identificeren van personen die zich schuldig hebben gemaakt aan een strafbaar feit.

²³ S. Dekkers/S.C.E.M. Hissels, Cameratoezicht op openbare plaatsen Tweemeting, Onderzoek uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Regioplan, Amsterdam mei 2008, publicatienummer 1651.

²⁴ S. Dekkers/S.C.E.M. Hissels, Cameratoezicht op openbare plaatsen Tweemeting, Onderzoek uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Regioplan, Amsterdam mei 2008, publicatienummer 1651.

3.3.3 Proactief cameratoezicht (intelligente analyse en koppelingen)

Bij proactief cameratoezicht is het mogelijk om door intelligente software (bijvoorbeeld ANPR) en koppelingen met bestanden 'waarden' toe te kennen aan beeldmateriaal. Het systematisch verzamelen van beeldmateriaal over objecten en subjecten die voor politietaken van belang zijn, worden na analyse omgezet (veredelt) in informatieproducten. Het doel is om met behulp van deze analyses te voorspellen wanneer en waar zich bepaalde problemen kunnen voordoen. Hierdoor kunnen bijvoorbeeld sneller verdachte personen of voertuigen, maar ook andere patronen zichtbaar worden gemaakt.

Proactief cameratoezicht kan naast statisch en (re)actief cameratoezicht plaatsvinden.

Denk bijvoorbeeld aan Amsterdam-Amstelland waarbij camerabeelden van een overval in een winkel (statisch cameratoezicht) achteraf door de politie gekoppeld worden aan een bestand met bekende overvallers (proactief cameratoezicht).

3.4 Knelpunten (juridisch, technisch, organisatorisch en politiek-bestuurlijk)

Een van de doelen van deze visie is uitgangspunten te formuleren voor beleid en uitvoering daarvan voor het concern Politie Nederland waarbij de uiteindelijke opbrengst dient te zijn professionaliteit en samenhang te vergroten ten aanzien van het huidige en toekomstige cameratoezicht (en de daaruit voortvloeiende informatiestromen) door publieke en private partijen.

Bij het bewerkstelligen van professionaliteit en samenhang tussen publiek en privaat cameratoezicht zijn de volgende juridische, technische, organisatorische en politiek-bestuurlijke knelpunten relevant.

3.4.1 Juridische knelpunten

In de toepassing van cameratoezicht (publiek/privaat) worden de volgende knelpunten geconstateerd:

Publiek versus privaat domein

De vraag is waar de grens ligt tussen het publieke en private domein (wel/geen openbare plaats) en daarmee samenhangend de verantwoordelijkheid voor cameratoezicht, wat het doel is van het cameratoezicht en wat binnen dat doel mogelijk is (reikwijdte).

Cameratoezicht op openbare plaatsen (handhaving openbare orde) is immers gebonden aan het regime van de Wet cameratoezicht op openbare plaatsen oftewel artikel 151c

Gemeentewet, terwijl privaat cameratoezicht (beveiliging private eigendommen/personen) onder het regime van de Wet Bescherming Persoonsgegevens valt.

Particuliere cameratoezichtcentrales

In toenemende mate worden er worden door lokale overheden particuliere cameratoezichtcentrales ingezet ten behoeve van handhaving van de openbare orde (artikel 151c, Gw).

De vraag is er of er op deze wijze voldoende waarborgen zijn wat betreft kwaliteit, integriteit, democratische controle en voeging in de regie van de overheid. Daarnaast wordt geconstateerd er nog geen wettelijke normering is voor Particuliere Toezichtcentrales die diensten aanbieden. Deze toezichtcentrales vallen niet onder de reikwijdte van de Wet Particuliere Beveiligingsorganisaties en Recherchebureaus (WPBR) en zijn derhalve niet vergunningplichtig. Dit kan een knelpunt opleveren met betrekking tot de kwaliteit en integriteit van deze centrales.

Privacy

De politieke en maatschappelijke houding ten aanzien van privacy en het gebruik van camerabeelden is het laatste decennium aanzienlijk veranderd. Privacy staat minder op de voorgrond terwijl de technologie toepassingen mogelijk maakt waarbij de politie 'intelligente' controles kan uitvoeren op knooppunten om criminaliteit te identificeren. Dat laat onverlet dat de balans tussen privacy en veiligheid gewaarborgd dient te zijn.

Hierbij moet er de 'mindset' zijn dat veiligheid en privacy prima in elkaars verlengden kunnen liggen, mits goed ingekaderd. Het is derhalve van belang dat de politie en het bevoegd gezag vooraf gefundeerde keuzes maken bij het verzamelen, verwerken, analyseren (veredelen) en uitwisselen van beelden. Indien deze keuzes niet of in onvoldoende mate worden gemaakt kan er spanning optreden met de principes van doelbinding, proportionaliteit en subsidiariteit.

3.4.2 Technische knelpunten

Doordat onder meer technische ontwikkelingen elkaar in hoog tempo opvolgen, is het lastig om eenduidige standaarden vast te stellen.

Door het ontbreken van standaarden zijn knelpunten ontstaan in de het verzamelen, verwerken, analyseren (veredelen) en uitwisselen van beeldmateriaal tussen politie en veiligheidspartners. Bovendien is de kwaliteit van beeldmateriaal zeer wisselend van aard, wat een probleem kan opleveren voor gebruik in de strafrechtketen.

Daarnaast is de hoeveelheid beeldmateriaal sterk toegenomen. Bij zowel het live uitkijken als het achteraf verwerken van beelden is er sprake van een aantal specifieke knelpunten:

Bij een sterke stijging van het aantal camera's neemt het aantal observanten niet evenredig toe. Per observant is er dus sprake van een steeds groter aantal camera's dat moet worden geobserveerd. In de praktijk is er daarom sprake van een 'overload' aan beeldmateriaal. Zo ontstaat het zogenaamde 'observatiegat'.

Om de observant effectief in te kunnen blijven zetten is er een sterke behoefte aan gerichte live ondersteuning van de observant met intelligente technieken.

1. Na een incident is het mogelijk dat er vele honderden tot duizenden uren aan beeldmateriaal doorzocht moet worden. Na de aanslag in Londen in juli 2005 moesten er duizenden uren beeldmateriaal handmatig worden doorzocht. Om adequaat te kunnen reageren na een incident is er daarom noodzaak tot ondersteunende technieken die het mogelijk maken om grote hoeveelheden beeldmateriaal automatisch te doorzoeken en alleen een klein potentieel relevant deel aan de observant aan te bieden voor nadere analyse.

2. Tijdens opsporingswerkzaamheden is het noodzakelijk om tussen verschillende politiekorpsen, maar ook andere veiligheidspartners eenvoudig en eenduidig beeldmateriaal uit te kunnen wisselen.

Op dit moment wordt de archivering van beeldmateriaal gekenmerkt door gebrek aan uniformiteit en afwezigheid van metadata, waardoor de efficiënte uitwisseling van dit materiaal ernstig wordt gehinderd.

Een gestandaardiseerde wijze om dergelijk materiaal te archiveren is een essentiële stap naar verbetering van opsporingswerkzaamheden ter voorkoming van (grootschalige) incidenten.

3.4.3 Organisatorische knelpunten

Het ontbreekt aan onvoldoende samenhang tussen de verschillende (juridische) vormen van cameratoezicht. Publiek en privaat cameratoezicht zijn veelal gescheiden georganiseerd en staan niet met elkaar in verbinding. Ook is het publieke cameratoezicht binnen een politieregio vaak divers georganiseerd. Van samenhang en van een zogenaamde 'fall back optie', het elkaar bijstaan van cameratoezichtcentrales en het overnemen van taken bij calamiteiten, is geen sprake.

Daarnaast is er verwarring over wat de 'operationele regie' nu inhoudt en of deze zich ook uitstrekt tot cameratoezicht in publiek-privaat verband. De politie heeft immers wettelijk de operationele regierol toebedeeld gekregen bij cameratoezicht op openbare plaatsen. Dit wordt echter zeer divers ingevuld.

Voor een politiekorps staan de genoemde punten de taakuitvoering in het kader van informatiegestuurde politiezorg in de weg, omdat sturing op kwaliteit en effectiviteit en de vertaling hiervan naar de processen binnen de politie zeer lastig is.

3.4.4 Politiek-bestuurlijke knelpunten

Veiligheid is geen zaak van politie en justitie alleen. Burgers, (georganiseerd) bedrijfsleven en gemeenten zijn medeverantwoordelijk.²⁵ Maar hoe zijn andere autonome partners te activeren? De partners in veiligheid hebben verschillende verantwoordelijkheden (en specifieke belangen) in relatie tot veiligheid. De regierol die door de rijksoverheid bij gemeenten is neergelegd, komt echter niet goed tot zijn recht. Dit heeft vooral te maken met het feit dat veiligheidsaspecten over verschillende portefeuilles zijn verdeeld en er niet in een bestuurlijke coördinatie is voorzien.

3.5 Tot slot

De geconstateerde knelpunten zijn van negatieve invloed op de professionaliteit en samenhang in het gebruik van camera's door verschillende partijen. Het effectief en doelmatig gebruik van beelden komt daardoor niet goed tot zijn recht. De genoemde knelpunten liggen ten grondslag aan de in hoofdstuk 4 geformuleerde uitgangspunten voor beleid.

²⁵ Coalitieakkoord tussen de Tweede Kamerfracties van CDA, PvdA en ChristenUnie, februari 2007

4. Uitgangspunten voor beleid

4.1 Inleiding

In de voorgaande hoofdstukken is een uitvoerige beschrijving gegeven van de verschillende publieke en private vormen van cameratoezicht, de ontwikkelingen op dit gebied en de knelpunten die zich voordoen bij het vergroten van professionaliteit en samenhang. PIO is daarbij geoperationaliseerd naar richtinggevende kaders waarbinnen de visie op informatiegestuurd cameratoezicht in een netwerksamenleving vorm en inhoud moet krijgen.

In dit hoofdstuk wordt uiteengezet hoe de RHC zich ten opzichte van de hiervoor geconstateerde ontwikkelingen en knelpunten wil positioneren. Tevens worden er uitgangspunten geformuleerd voor beleid en uitvoering daarvan voor het concern Nederlandse Politie.

Cameratoezicht maakt een dynamische ontwikkeling door, zowel in het publieke domein als private domein. Geconstateerd is dat in onze 'netwerksamenleving' het netwerk van publiek en privaat cameratoezicht onvoldoende synergie vertoont om effectief te zijn.

Om een daadwerkelijke bijdrage te leveren aan de hoofdprocessen: handhaving, opsporing, noodhulpverlening, signaleren en adviseren is het noodzakelijk om samen met het bestuur en bedrijfsleven de keten gesloten krijgen. Met behoud van ieders verantwoordelijkheden voor veiligheid. Programmasturing speelt hierin een belangrijke rol om samenhang in beleid en uitvoering te realiseren.

Om dit te bereiken gaat de RHC sturen op:

1. Regie
2. Professionaliteit
3. Samenwerking en samenhang
4. Informatiepositie (sturing en uitwisseling)

De genoemde uitgangspunten zullen in de navolgende paragrafen worden toegelicht.

4.2 Regie

Regie wordt hier opgevat als een bijzondere vorm van sturing. Bijzonder omdat in een netwerksamenleving, als er al een hiërarchische relatie bestaat (ontleend aan bijvoorbeeld een wettelijk voorschrift of bijzondere bevoegdheden), deze veelal ondergeschikt is aan een functionele relatie tussen partijen.

Vanuit haar functionele meerwaarde wenst de politie op drie niveaus invulling te geven aan de (wettelijke toebedeelde) regierol:

1. Strategisch niveau: sturen op beslissingen over de beleidsvorming;
2. Tactisch niveau: beslissingen over capaciteit en de aanpak;
3. Operationeel niveau: beslissingen over de daadwerkelijke uitvoering.

4.2.1 Strategisch niveau

Cameratoezicht speelt een rol bij de handhaving van de openbare orde. Aangezien de politie de eerst aangewezen instantie is om - onder gezag van de burgemeester - de openbare orde daadwerkelijk te handhaven, is er voor gekozen de operationele regie bij cameratoezicht op openbare plaatsen in handen te leggen van de politie. De politie is immers de instantie die in eerste aanleg gebruik maakt van de door middel van cameratoezicht verkregen beelden.²⁶

De politie zal dan ook van meet af aan actief betrokken moeten zijn bij de beleidsplannen tot invoering van cameratoezicht in de openbare ruimte en de wijze waarop hier uitvoering aan wordt gegeven.²⁷ Maar niet alleen bij de beleidsvoorbereiding van cameratoezicht geeft de politie functionele sturing. Ook op basis (veredelde) informatie die voortkomt uit camerabeelden kan de politie op strategisch niveau functioneel sturen. Regie op strategisch niveau heeft in deze context meer het karakter van signaleren & adviseren en draagt bij aan de bestuurlijke regie van het bevoegde gezag met betrekking tot integrale veiligheidszorg.

*Wat is de rol van de politie?
Wijgt dit in?*

4.2.2 Tactisch niveau

Op tactisch niveau gaat het om hoe de organiserende, structurerende taken en beleidsmatige processen zijn georganiseerd. De kwaliteit van de informatiesturing op tactisch niveau is bepalend voor de effectiviteit en doelmatigheid van het cameratoezicht. Om informatiegestuurd te kunnen werken zijn gedegen informatieanalyses van groot belang. Op basis daarvan kan de politie gericht sturing geven aan de cameraobservanten bij de aanpak van bijvoorbeeld een toenemend aantal geweldsdelicten in een toezichtgebied. Op tactisch niveau wordt ook (vooraf) bepaald en afgesproken hoe capaciteit wordt ingezet. Het gaat hier niet alleen om politiecapaciteit maar ook om bijvoorbeeld stadstoezicht en particuliere beveiligers. Het uitkijken van beelden vraagt een grote personele inzet.

²⁶ Dit geldt ook voor incidenteel cameratoezicht bij evenementen, rellen en grootschalige ordeverstoringen op basis van artikel 2, Politiewet

²⁷ Kamerstukken II, 2003-2004, 29 440, nr.3

Vanwege dit capaciteitsvraagstuk is het toelaatbaar dat bij cameratoezicht op openbare plaatsen anderen dan politiefunctionarissen publieke beelden bekijken, mits het bekijken door deze personen plaatsvindt onder regie van de politie. Hierbij staat de voorwaarde voorop dat de beslissing tot daadwerkelijke inzet van politiepersoneel op basis van camerabeelden, slechts genomen kan worden door de politie zelf, uiteraard in ondergeschiktheid aan het bevoegde gezag.

Bij het bekijken van de beelden door niet (executieve) politiefunctionarissen is het - met oog op te nemen beslissingen volgende op een signalering en het optreden van de politie dat daaruit mogelijk voortvloeit - van belang dat goede werkafspraken worden gemaakt tussen de persoon die achter de monitoren zit en de politie. Daarbij mag, zoals gezegd, de beslissing om over te gaan tot politieoptreden uitsluitend worden genomen door daartoe bevoegde politiefunctionarissen.²⁸

4.2.3 Operationeel niveau

Zoals reeds aangegeven is het toelaatbaar is dat anderen dan politiefunctionarissen publieke beelden bekijken, mits het bekijken door deze personen plaatsvindt onder regie van de politie. Daartoe is het noodzakelijk dat die beelden live aan de politie ter beoordeling kunnen worden doorgegeven.

In de praktijk wordt dit zodanig vormgegeven dat op aangeven van degenen die de beelden op de monitoren rechtstreeks bekijken, politiefunctionarissen - bijvoorbeeld via een doorschakeling - de beelden eveneens live kunnen bekijken. Naar aanleiding van de doorgeschakelde beelden wordt door politiepersoneel beslist over het al of niet inzetten van de politie.²⁹ Dit houdt in dat de politie ten minste virtueel beschikbaar dient te zijn om regie te kunnen voeren. Operationele samenhang kan alleen worden bereikt als de operationele regie over de inzet (van politiediensten, stadtoezicht, particuliere (evenementen) beveiligers en andere opvolgingsdiensten) bij de politie wordt gelegd. Daarom dient de politie altijd een regisserende rol te vervullen in het daadwerkelijk publieke én private toezicht op straat.³⁰ Met 'op straat' worden ook de hybride gebieden bedoeld (zie verder). Deze regievoering, in de vorm van directe aansturing, vindt idealiter plaats vanuit de cameratoezichtcentrale als onderdeel van het meldkamerdomein.

Deze aansturing vindt informatiegestuurd plaats. Niet alleen aan de hand van de live camerabeelden, maar ook door intelligente bewerking van het beeldmateriaal en zich aandienende actualiteiten

²⁸ Kamerstukken II, 2003-2004, 29 440, nr.3

²⁹ Kamerstukken II, 2003-2004, 29 440, nr.3

³⁰ Projectgroep Visie op de politiefunctie, Politie in ontwikkeling, Visie op de politiefunctie. RHC, Den Haag 2005

4.3 Professionaliteit

De veranderende samenleving blijft hoge eisen stellen aan de politie, vooral ten aanzien van informatiehuishouding, coördinatie en samenwerking. Dat vraagt om het professioneel doorontwikkelen van concepten op tal van gebieden zoals informatiegestuurd cameratoezicht.

Het is zoals gezegd bij wet geregeld dat de operationele regierol ten aanzien van cameratoezicht op openbare plaatsen bij de politie ligt. De RHC stelt dat de politie, vanuit de professionaliteit ingegeven, nadere eisen kan stellen aan de organisatie, kwaliteit en uitvoering van dit cameratoezicht.

Met inachtneming van de politiek-bestuurlijke verhoudingen, moet dit gezien worden als het aangeven van de noodzakelijke randvoorwaarden om een goede taakuitvoering van de politie mogelijk te maken en optimaal te kunnen bijdragen aan de beoogde veiligheid.

4.4 Standaarden

De voorgestane professionalisering kan in de optiek van de RHC alleen tot uitdrukking komen indien ingezet wordt op de standaardisering van primaire werkprocessen die met informatiegestuurd cameratoezicht samenhangen. Dit vergroot niet alleen de kwaliteit, maar ook de transparantie en daarmee de voorspelbaarheid en betrouwbaarheid van het instrument. Juridische, technische en organisatorische standaarden zijn onmisbaar voor de ontwikkeling van informatiegestuurd cameratoezicht.

4.4.1 Juridische standaarden

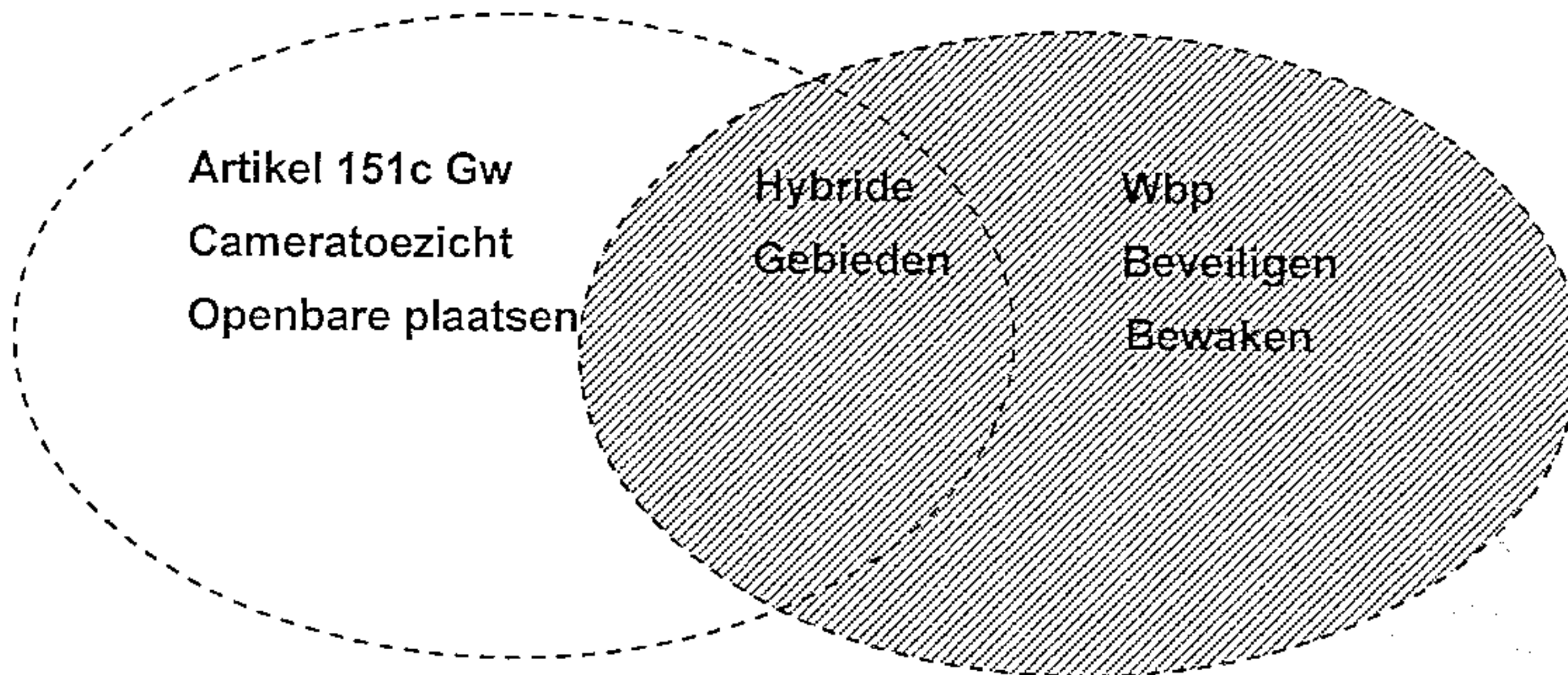
De RHC stelt voor de geconstateerde knelpunten de volgende uitgangspunten vast:

Publiek versus privaat domein

In het algemeen valt, zoals gezegd, de grens tussen het publieke en private domein niet altijd even duidelijk te trekken. Bij de beveiliging van het particuliere eigendom omsluit de beveiliging bijna altijd de bewaking van de openbare ruimte. Daarnaast zijn sommige openbare plaatsen zijn in particulier eigendom maar wel geheel of gedeeltelijk vrij voor het publiek toegankelijk.

Op bepaalde bedrijventerreinen wordt cameratoezicht uitgevoerd door collectieven van ondernemers om hun eigendommen te beveiligen. Bij dit toezicht zijn de camera's (tevens) op de openbare weg van het bedrijventerrein gericht. Als legitimering wordt aangegeven dat deze opzet noodzakelijk is voor een adequate beveiliging van de private eigendommen. Deze legitimering is vaak onderwerp van discussie. Er vindt immers feitelijk (al dan niet in zijn geheel) cameratoezicht op openbare plaatsen plaats, alleen is voor deze vorm van cameratoezicht veelal onvoldoende sprake van een verstoring van de openbare orde om het op deze juridische grond te legitimeren.

Wettelijk is het cameratoezicht in deze 'hybride gebieden' onduidelijk geregeld. In het onderstaande model wordt dit gevisualiseerd.

Figuur 3 Hybride gebieden

Een tweetal uitspraken van het College Bescherming Persoonsgegevens kunnen voor een nadere regulering in standaarden dienen als richtinggevend kader.

'Bij bedrijventerreinen omsluit de beveiliging bijna altijd ook de bewaking van de openbare weg. De inbreuk op belangen en rechten van bezoekers speelt hier minder een rol dan in de 'warmere buurten'. Dus is het gerechtvaardigd belang van de ondernemers op dit terrein al veel sterker om het toezicht op de openbare weg 'mee te nemen. Maar dit betekent niet dat de overheid daarmee haar bevoegdheid kwijtraakt. Het gerechtvaardigd particulier belang en de uitoefening van de publiekrechtelijke taak gaan in deze situaties gelijk op'.³¹

'De gemeente is verantwoordelijk voor het toezicht op de openbare weg. Een burger mag de openbare weg niet filmen, alleen zijn eigen terrein. Een particulier bedrijf mag alleen de openbare weg filmen als hierover afspraken zijn gemaakt met de gemeente'.³²

De RHC stelt zich op het standpunt dat in deze hybride gebieden ondernemers zoveel mogelijk hun eigen verantwoordelijkheid moeten nemen en dat het onder voorwaarden gerechtvaardigd is dat zij zelf cameratoezicht organiseren.

De voorwaarden zijn:

- dat dit cameratoezicht in een convenant afgestemd wordt met politie en gemeente;
- dat dit cameratoezicht een plaats krijgt in het gemeentelijk integraal veiligheidsbeleid en dat het cameratoezicht geregeld wordt in de algemeen plaatselijk verordening;
- de politie de operationele regierol toebedeeld krijgt. Zo kan een extra waarborg op het toezicht in deze hybride gebieden (gelet op het openbare karakter van deze gebieden) worden gegarandeerd.

³¹Registratiekamer. Bezinning op videocameratoezicht in het publieke domein geboden, Jaarverslag 2000, Den Haag 2000

³² www.mijnprivacy.nl. College Bescherming Persoonsgegevens 2008

De operationele regierol in deze hybride gebieden kan vorm en inhoud krijgen door middel van toepassing van bijvoorbeeld het Regionale Toezicht Ruimte (RTR) concept (zie verder).

Particuliere cameratoezichtcentrales

Een ander aandachtspunt is de inzet van private cameratoezichtcentrales door lokale overheden ten behoeve van handhaving van de openbare orde (artikel 151c, Gw). Hoewel dit (momenteel) juridisch is toegestaan³³, vindt de RHC deze ontwikkeling onwenselijk. De RHC is van mening dat er onvoldoende waarborgen zijn wat betreft kwaliteit, integriteit, democratische controle en voeging in de regie van de overheid. Daarnaast is de RHC van mening dat particuliere toezichtcentrales onder de reikwijdte van de Wet Particuliere Beveiligingsorganisaties en Recherchebureaus dienen te komen.

Privacy

De politie zal, in samenspraak met het bevoegd gezag, vooraf gefundeerde keuzes moeten gaan maken bij het verzamelen, verwerken, analyseren (veredelen) en uitwisselen van beelden. Ten behoeve van deze keuzes zal een toetsingskader ontwikkeld worden. Centrale uitgangspunten zijn het effectief, efficiënt en verantwoord verwerken van gegevens ten behoeve van de politietaak. Dit ter waarborging van aspecten als recht op privacy en persoonlijke integriteit. Bij het ontwikkelen van dit toetsingskader zullen de aanbevelingen van de Commissie Brouwer³⁴ betrokken worden.

4.4.2 Technische (open) standaarden

De RHC ziet een belangrijke rol weggelegd voor de ontwikkeling van (open) standaarden. (Open) standaarden dienen een fundament te leggen voor een professionele en samenhangende organisatie van informatiegestuurd cameratoezicht.

Bij (open) standaarden gaat het om het maken en toepassen van afspraken over technische specificaties voor onder meer camerabeelden, intelligente software en koppelvlakken die de uitwisseling van camerabeelden mogelijk maken. Het gaat daarbij om de uitwisseling van informatie en gegevens tussen samenwerkende toepassingen, diensten, systemen en netwerken.

Door het ontbreken van (open) standaarden zijn, zoals aangegeven, knelpunten ontstaan in de het verzamelen, verwerken, analyseren (veredelen) en uitwisselen van beeldmateriaal.

Open standaarden zijn noodzakelijk voor het realiseren van interoperabiliteit; het vermogen van (informatie)systemen om digitale gegevens en informatie te kunnen uitwisselen tussen politie en veiligheidspartners.

³³ Mits er sluitende afspraken zijn gemaakt met de politie over de operationele regie en over de toepassing van de Wpg.

³⁴ Commissie Brouwer, GEWOON DOEN, beschermen van veiligheid en persoonlijke levenssfeer, Ministerie van Binnenlandse zaken, Den Haag januari 2009

